

H4K KTIV MALE, O-VOKAALI

(päivitelty 25.11.2023)

H4 HEPREA KIELIOPPI <https://gen.fi/h4.html>

H4K KTIV MALE <https://gen.fi/h4k.html>

H4K Ktiv male, o-vokaali

<https://gen.fi/h4k-o-vokaali.html>

SISÄLLYSLUETTELO (luonnos)

0. Dokumentteja

1. O-vokaali merkitään yleensä vav-vokaalikirjaimella

2. Poikkeukset

2.1 Vanhat heprealaiset erisnimet

2.2 Chataf kamats tai kamats katan ei ole sanan alussa

2.3 Cholamin jälkeen on jo vokaalikirjain alef sanan keskellä tai he sanan lopussa

2.4 Kol-sanan omistettava muoto ja kieltosana lo

2.5 Chataf kamatsin edellä oleva yksikirjaiminen prepositio

0. DOKUMENTTEJA

Academy of the Hebrew Language (vokalisoimaton kirjoitus, ktiv male) (AHL)

<http://hebrew-academy.org.il/wp-content/uploads/Klaley-Ktiv-Male.pdf>

<https://hebrew-academy.org.il/topic/hahlatot/missingvocalizationspelling/>

1. O-VOKAALI MERKITÄÄN YLEENSÄ VAV-VOKAALIKIRJAIMELLA

O-vokaali merkitään ktiv male -kirjoituksessa yleensä vokaalikirjain vavilla eli cholam male -kirjaimella. Myös o-vokaalina lausuttavat kamats katan ja chataf kamats -vokaalit merkitään vavilla.

חֶטֶף-קָמֶץ חֶטֶף קָמֶץ
 חוֹלָם מְלֵא חוֹלָם מְלֵא
 קָמֶץ קָטָן קָמֶץ קָטָן

אָמַר אֶמַר pa. impf./fut. yks. 1. c. minä sanon, minä tulen sanomaan

אֶנִּייה אֲנִייה fem. laiva

בֹּקֶר בְּקֶר mask. aamu

חֹכְמָה חוֹכְמָה fem. viisaus, Viisaus

חֹמֶר חוֹמֶר mask. savi

חֹמְרִי חוֹמְרִי minun saveni

חֹרֶף חוֹרֶף mask. talvi

חֹרְפִים חוֹרְפִים mon.

יּוֹפִי יוֹפִי interj. NH hienoa! kaunista!

יּוֹפֵי יוֹפֵי mask. BH kauneus

כֹּל כּוֹל pronominaalinen subst. kaikki, koko, jokainen

kuitenkin poikkeuksellisesti כֹּל כָּל- st. constr.

לְכַתֵּב לְכַתּוֹב pa. inf. kirjoittaa

לְמַצֵּא לְמַצּוֹא pa. inf. löytää

מְבֹרָךְ מְבוֹרָךְ pu. partis. siunattu

קֹדֶשׁ קוֹדֶשׁ mask. pyhäkkö, pyhyys

קֹדָשִׁים קוֹדָשִׁים mon. kodashim

שֹׁרֵשׁ שׁוֹרֵשׁ mask. juuri

שֹׁרְשֵׁים שׁוֹרְשֵׁים mon. shorashim

תְּכַנִּית תּוֹכְנִית fem. BH mitta,

NH ohjelma, pohjapiirros, suunnitelma, aikataulu

2. POIKKEUKSET

2.1 VANHAT HEPREALAISET ERISNIMET

Raamatullisissa sekä muissa vanhoissa vakiintuneissa heprealaisissa nimissä ei käytetä nykyisen ohjeistuksen mukaan lisättyjä vokaalikirjaimia.

בַּעַז בְּעַז erisn. henk. mask. (24x, Ruut02_01) Boaz [Boas],
 "hänessä on voima", Ruutin sukulunastaja Betlehemissä, Daavidin ja
 Vapahtajamme esi-isä

כֹּהֵן כֹּהֵן erisn. sukun. Cohen, "pappi"
 vrt. **כֹּהֵן כֹּהֵן** mask. pappi

נֹחַ נֹחַ erisn. henk. mask. (1Moos05_29) Noach [Nooa],
 "lohdutus, lepo"
 vrt. **נֹחַ נֹחַ** adj. sopiva, mukava, "levollinen"

נְעֻמִי נְעֻמִי erisn. henk. fem. (Ruut01_02) Naomi [Noomi],
 "miellyttävä", Ruutin ensimmäinen anoppi

שְׁלֹמֹה שְׁלֹמֹה erisn. henk. mask. (2Sam12_24) Shlomo [Salomo],
 "tosi rauha", kuningas, Daavidin poika

2.2 CHATAF KAMATS TAI KAMATS KATAN EI OLE SANAN ALUSSA

Jos chataf kamats (ׁ) tai kamats katan (ׁ) painottomassa umpitavussa o:na lausuttava kamats) ei ole sanan alussa, niin sitä ei merkitä vavilla.

הוֹאֲרְכוּ הוֹאֲרְכוּ ho'orku huf. perf. mon. 3. c. ne pidennettiin

√ **אָרַךְ** olla pitkä

אָרוּךְ adj. pitkä

מִּחְרָת מִּחְרָת mochorat mask. huominen, adv. huomenna

פֹּעֵלוּ פֹּעֵלוּ po'olo mask. + suff. yks. 3. mask. hänen tekonsa

פֹּעֲלֶךָ פֹּעֲלֶךָ po'olcha mask. + suff. yks. 2. mask. sinun tekosi

פֹּעֵל פֹּעֵל mask. segol. teko, MH (kieliop.) verbi

צוהריים צְהָרִים tsohoraim mask. du. puolipäivä,
keskipäivä, iltapäivä

Jos sanan perusmuodossa kuitenkin käytetään cholam male -vokaalikirjainta, niin silloin se merkitään kaikkiin muotoihin.

אונייה אֲנִיָּה fem. laiva

באונייה בְּאֲנִיָּה bo'onija (jossakin) laivassa (katso kohta 2.5)

ציפור [צִפּוֹר] fem. (BH myös mask.) lintu

ציפורים [צִפּוֹרִים] mon.

2.3 CHOLAMIN JÄLKEEN ON JO VOKAALIKIRJAIN ALEF SANAN KESKELLÄ TAI HE SANAN LOPUSSA

Jos cholam-vokaalimerkin jälkeen on sanan keskellä alef tai sanan lopussa he vokaalikirjaimena, niin silloin ei enää lisätä vavia toiseksi vokaalikirjaimeksi.

איפה אֵיפֶה interrog. missä

זאת זֹאת dem.pron. fem. tämä

יאכל יֵאָכֵל pa. impf./fut. yks. 3. mask. hän syö

כה כֵּה adv. siten, näin, tässä, nyt

מאזניים מֵאָזְנַיִם mask. du. mem-nom. vaaka, "tasapaino"

אוזן אֹזֶן fem. korva, "tasapainoelin"

נאד נֹאד mask. BH nahkaleili, NH tyhmyri, "tyhjä leili"

פה פֶּה adv. täällä

צאן צֹאן mask. pikkukarja, lampaat (ja vuohet)

ראש רֹאשׁ mask. pää

רַאשִׁים rashim mon.

שְׂמאל שְׂמאל mask., fem. vasen puoli, vasen

תֹּאמר תֹּאמר pa. impf./fut. yks. 2. mask. / yks. 3. fem.
sinä sanot, hän sanoo

Huomaa, että jos sana päättyy alefiin, niin silloin vav merkitään (osassa sanoja vokaalikirjain vav on vakiintunut myös vokalisoidussa tekstissä).

אֶפוא [אֶפּוּ] אֶפוא adv. siksi, siis, siten, sen vuoksi

לְבוא [לְבֹא] לְבוא pa. inf. tulla

לְחטוא לְחטוא pa. inf. tehdä syntiä

לְמצוא לְמצוא pa. inf. löytää

מְלוא [מְלֹא] מְלוא mask. täyteys

מְספוא מְספוא mask. rehu, murkina

Cholam-pisteellä on alefin yhteydessä kaksi eri paikkaa:
Kolmikonsonanttisessa infinitiivissä cholam-piste on konsonantin vasemmassa yläreunassa ennen alefia, muutoin vasta alefin oikeassa yläreunassa.

לְמצוא לְמצוא pa. inf. löytää

ראש ראש mask. pää

2.4 KOL-SANAN OMISTETTAVA MUOTO JA KIELTOSANA LO

Kol-sanan omistavassa muodossa (nismach, **status constructus**) ei poikkeuksellisesti käytetä vokaalikirjain vavia.

כָּל-כָּל mask. st. constr. kaikki, kokonaisuus

כָּל־הָאָנָשִׁים כָּל־הָאָנָשִׁים kaikki ihmiset
[BH myös "kaikki miehet"]

Muissa kol-sanan muodoissa käytetään vav-kirjainta:

הַכּוֹל הַכּוֹל + määr. art.

כּוֹלוֹ כּוֹלוֹ + suff. yks. 3. mask. hän/se kokonaan

Myöskään kieltosanasassa lo ei käytetä vokaalikirjain vavia, vaikka yleensä sanan lopussa olevan vokaalikirjain alefin yhteyteen vav merkitään.

לֹא [לוֹא] לֹא neg. ei

Kysymyspartikkelilla varustettuun lo-kieltosanaan voidaan kuitenkin kirjoittaa vokaalikirjain vav.

הֲלֹא הֲלֹא kysymyspart. + neg. eikö?

rinn. הֲלוֹא הֲלוֹא

2.5 CHATAF KAMATSIN EDELLÄ OLEVA YKSIKIRJAIMINEN PREPOSITIO

Chataf kamatsin (וּ) edellä olevaan o-vokaalisena lausuttavaan yksikirjaimiseen prepositioon ei lisätä vavia.

בְּאֹנִיָּה בְּאֹנִיָּה bo'onija fem. be + (epäm. jossakin) laivassa

vrt. הַאֹנִיָּה הַאֹנִיָּה haonija fem. + määr. art. (se) laiva

בְּאֹנִיָּה בְּאֹנִיָּה baonija fem.

be + määr. art. (siinä) laivassa